

Аналіз стану підготовки майбутніх фахівців фізичної культури до анімаційної діяльності

А.В. Сидорук*, Н.В. Маковецька

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

*Corresponding author: anet.ua@mail.ru

Paper received 17.05.15; Accepted for publication 25.06.15.

Анотація. У статті проаналізовано базові поняття «професійна підготовка» та «анімаційна діяльність». Виконано огляд наукової літератури з проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. Встановлені фактори актуальності використання анімаційної діяльності в педагогіці. Визначені основні якості, якими має володіти фахівець анімаційної діяльності в галузі фізичної культури. Показано аналіз наявності знань з анімаційної діяльності у студентів факультету фізичного виховання та визначення її ролі у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту.

Ключові слова: анімаційна діяльність, професійна підготовка, фахівець, студент

Бурхливий інформаційно-технічний розвиток, збільшення інтеграційних процесів, створює великий попит на фахівців фізичної культури, здатних до самостійного вирішення складних професійних нестандартних завдань та стандартних проблем новими творчими підходами. Формування творчого потенціалу майбутніх фахівців фізичної культури – один із шляхів удосконалення професійної підготовки викладачів фізичного виховання, учителів фізичної культури, менеджерів спорту, які вирішують соціальні проблеми, проблеми економічного і культурного розвитку сфери фізичної культури, а також процвітання держави й здоров'я нації.

Аналіз літературних джерел показав, що модернізація системи освіти на сучасному етапі розвитку суспільства висуває нові вимоги до професійної підготовки фахівців фізичної культури. Їх зміст полягає у застосуванні педагогами нових технологій, формуванні нових орієнтирів щодо вирішення проблем виховання. Тому серед концептуальних положень, викладених у Законах України «Про фізичну культуру і спорт» (1993), «Про освіту» (1996), «Про вищу освіту» (2001), Національній доктрині розвитку освіти України (2002), Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004) визначено модернізацію професійної освіти, використання сучасного вітчизняного та зарубіжного досвіду фізичного виховання з урахуванням необхідності невідкладного виконання соціального замовлення щодо підготовки майбутніх фахівців фізичної культури, розумінню ними важливості правильної організації навчального процесу та дозвілля, що сприятиме гармонійному розвитку особистості та залученню до здорового способу життя.

До проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури зверталоса багато науковців.

Основні теоретичні засади підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту у вищих навчальних закладах досліджували: Л.П. Суценко (теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах [3]), О.В. Тимошенко (теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах [4]), Б.М. Шиян (теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах [5]).

Л.П. Суценко надає чітке визначення поняття «професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання» як процесу, який характеризує технологічно обґрунтовані засади вищих навчальних закладів країни надають особистості такого рівня професіоналізму, завдяки якому вона стане конкурентоспроможною на ринках праці, буде самостійно організовувати фізичне виховання різних верств населення регіону і успішно працювати в усіх ланках спортивного руху [3].

У своїх наукових працях Є.Н. Приступа визначає, що можливість досягнення певних результатів у професійній підготовці фахівців фізичної культури потрібно розглядати як співвідношення поняття «рівень професійної підготовки» й «вимоги сучасної освіти», а забезпечення їх єдності вимагає спеціально прийнятих заходів у сфері освіти, щоб зберегти професіоналізм фахівців [1, с. 138].

Найважливішим складником професійної підготовки фахівців фізичної культури є формування їх педагогічним умінь і навиків. Ступінь оволодіння професійними навиками значною мірою визначає професійну компетентність педагога, його успіх в освітній діяльності та є одним із провідних критеріїв оцінки якості підготовки. Виявлення переліку найбільш значимих умінь, які необхідні студентам у період їхнього навчання та розробку ефективних методик навчання, для подальшого формування цих умінь, слід розглядати як основні завдання викладачів вищих навчальних закладів.

Визначення напрямів підготовки фахівців фізичного виховання і спорту дозволяє вдосконалювати зміст фізкультурної освіти як у цілому так і за окремими напрямами, серед яких наукові діячі відокремлюють *анімаційну діяльність* як чинник формування творчої особистості майбутнього спортивного педагога.

Мета дослідження: здійснити комплексний науковий аналіз стану підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання і спорту до анімаційної діяльності в контексті подальшої розробки та впровадження цілісної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з анімаційної діяльності.

Анімаційна діяльність – складна система, структура якої являє собою безперервний процес, що протікає в певній галузі культурно – творчого розвитку особистості.

Актуальність анімаційної діяльності в педагогіці обумовлена наступними факторами [1]:

1. Історичне виникнення анімаційної діяльності було зумовлено необхідністю специфічного соціального контролю вільного часу населення, що сприяє максимальному визначенню внутрішнього «Я» особистості.

2. В даний час дозвілля все в більшій мірі стає часом реалізації особистісних бажань, а анімаційна діяльність, заохочуючи вільний час особистості, повинна спрямовувати її культурно-дозвільні потреби і реалізовувати її бажання.

3. Відбувається встановлення рівноваги між дозвільними запитами особистості та її соціальному входженню в колектив.

4. Соціальний контроль, спрямований на неформальну самоосвіту, саморозвиток і самовиховання особистості в умовах організованого дозвілля.

Фахівець з анімаційної діяльності має бути людиною, здатною до виконання, перш за все, педагогічної, психологічної, оздоровчої діяльності, а також медичної, юридичної та дослідницької. Аналіз багатofункціональності професійної підготовки фахівця з анімаційної діяльності дозволив нам визначити основну функцію його професійної діяльності – фізичний розвиток людини, збереження її здоров'я, задоволення потреб в активному дозвіллі.

Пошукове дослідження стану підготовки майбутніх фахівців фізичної культури до анімаційної діяльності проводилося з метою вивчення проблеми в її теоретичному та практичному аспектах; пошуку шляхів вирішення висунутих проблем. Ми виокремили такі завдання дослідження стану підготовки майбутніх фахівців фізичної культури до анімаційної діяльності студентами факультету фізичного виховання:

- вивчити розуміння студентами необхідності використання анімаційної діяльності в професійній підготовці фахівця галузі фізичного виховання і спорту;
- з'ясувати причини відсутності знань з анімаційної діяльності;
- виявити труднощі, які виникають у студентів у процесі навчання;
- визначити задоволеність студентів рівнем освіти;
- визначити відсоток студентів, які зацікавлені у вивченні анімаційної діяльності;
- вивчити розуміння студентами ролі анімаційної діяльності в їх майбутній кваліфікації;
- визначити ставлення студентів до необхідності використання анімаційної діяльності в організації дозвілля;
- визначити зацікавленість студентів до формування умінь з організації анімаційної діяльності;
- з'ясувати ставлення студентів до впровадження спеціалізації «Анімація у фізичному вихованні і спорті».

Для вирішення поставленого завдання дослідження нами був визначений контингент студентів факультету фізичного виховання. З метою визначення динаміки ставлення студентів до анімаційної діяльності в процесі навчання, ми провели опитування студентів першого, другого, третього та четвертого курсів факультету фізичного виховання напряму підготовки «Фізичне виховання».

За результатами опитування щодо розуміння студентами ролі анімаційної діяльності в професійній

підготовці фахівців галузі фізичного виховання і спорту лише 15% студентів першого курсу вважають анімаційну діяльність важливою складовою професійної підготовки сучасного фахівця галузі фізичного виховання і спорту; 30% більш схильні до важливості ролі анімаційної діяльності в професійній підготовці майбутнього фахівця галузі фізичного виховання і спорту; 42% ще не визначили свого ставлення; 13% студентів не вважають анімаційну діяльність важливою складовою професіоналізму сучасного фахівця сфери фізичного виховання (рис. 1).

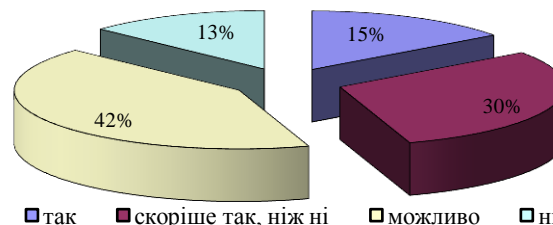

Рис. 1. Визначення студентами 1 курсу ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців фізичного виховання і спорту

Вивчення ступеня розуміння студентами другого курсу факультету фізичного виховання ролі анімаційної діяльності в професійній підготовці фахівців галузі фізичного виховання і спорту з'ясувало, що 25% студентів вважають анімаційну діяльність важливою складовою професіоналізму сучасного фахівця галузі фізичного виховання і спорту. Більш схильні до прийняття необхідності анімаційної діяльності у професійному становленні майбутнього фахівця галузі фізичного виховання і спорту 35% респондентів; 30% ще не визначили свого ставлення; 10% не вважають анімаційну діяльність студентів важливою складовою професіоналізму сучасного фахівця галузі фізичної культури (рис. 2).

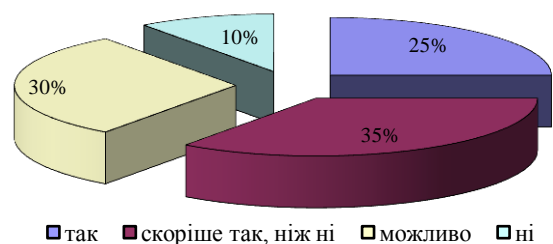

Рис. 2. Визначення студентами 2 курсу ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців фізичного виховання і спорту

Серед студентів третього курсу факультету фізичного виховання значну роль анімаційної діяльності у професійному становленні фахівця галузі фізичного виховання і спорту визнали 32% респондентів, 38% опитуваних більш схильні до прийняття важливості ролі науково-дослідницької діяльності в професійному становленні майбутнього фахівця в галузі фізичного виховання та спорту; 20% ще не визначили свого ставлення; 10% не вважають анімаційну діяльність студентів важливою складовою професійної підготовки сучасного фахівця фізичного виховання і спорту (рис. 3).

Вивчаючи розуміння студентами четвертого курсу факультету фізичного виховання ролі анімаційної ді-

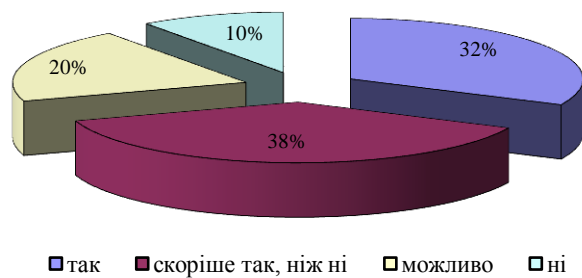

Рис. 3. Визначення студентами 3 курсу ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців фізичного виховання і спорту

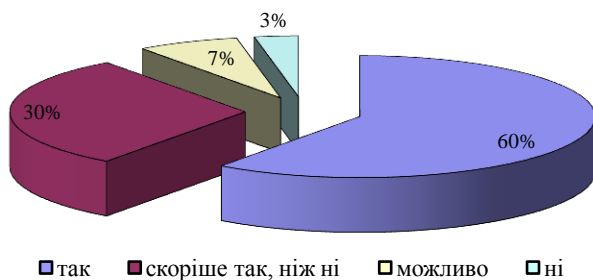

Рис. 4. Визначення студентами 4 курсу ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців фізичного виховання і спорту

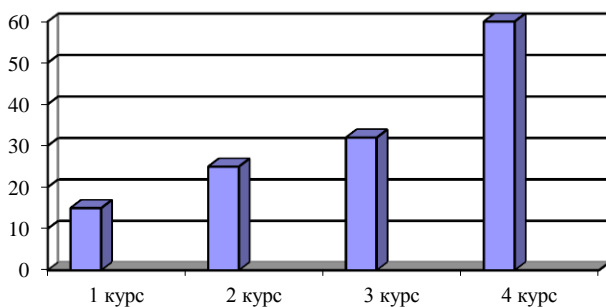

Рис. 5. Динаміка визнання студентами важливості ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців галузі фізичної культури

яльності у професійному становленні фахівця галузі фізичного виховання і спорту, ми з'ясували, що вже 60% студентів вважають анімаційну діяльність важливою складовою професіоналізму сучасного фахівця фізичної культури; 30% більш схильні до важливості анімаційної діяльності в професіоналізмі майбутнього фахівця галузі фізичного виховання і спорту; 7% ще не визначили свого ставлення та лише 3% респондентів не вважають анімаційну діяльність студентів важливою складовою підготовки сучасного фахівця в галузі фізичної культури (рис. 4). Така відмінність показників пояснюється тим, що студенти четвертого курсу на протязі року вивчали дисципліну «Анімація у фізичній культурі», яка є базовою в навчальній програмі студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки «Фізичне виховання», та вже мають початкові знання з цього виду діяльності.

Унаочнені результати визначення динаміки ставлення студентів факультету фізичного виховання до визначення важливості ролі анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців в галузі фізичної культури надані на рис. 5.

Отже, професійна підготовка майбутніх фахівців розглядається як цілісна система, яка будується на основі органічного об'єднання загального та індивідуального розвитку особистості. Результати дослідження дозволили визначити недостатню зацікавленість студентів факультету фізичного виховання до анімаційної діяльності, причиною якої є недостатні знання щодо організації анімаційної діяльності та недостатній рівень сформованості умінь з даного виду діяльності; необхідність застосування анімаційної діяльності у професійній підготовці фахівців сфери фізичної культури; необхідність активного залучення студентів до вивчення анімаційної діяльності.

Висновки. Здійснений комплексний науковий аналіз стану підготовки студентів показав, що підготовку майбутніх спеціалістів анімаційної діяльності доцільно здійснювати в системі професійної підготовки майбутніх фахівців в галузі фізичної культури і спорту. Так як вона є складовою професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту та має свою специфіку, і особливості. Визначені особливості полягають у тому, що такий фахівець має володіти професійними вміннями та навичками, притаманними як і вчителю фізичної культури, так і спеціалісту з анімаційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Кульневич С.В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания / С.В. Кульневич, Е.В. Бондаревская. – М.: «Учитель», 1999. – 560 с.
- [2] Приступа Є.Н. Традиції української національної фізичної культури / Є.Н. Приступа, В.С. Пилат. – Л: Троян, 1991. – 275 с.
- [3] Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.П. Сущенко. – К., 2003. – 45 с.
- [4] Тимошенко О.В. Теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О.В. Тимошенко. – К., 2009. – 38 с.
- [5] Шиян Б.М. Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Б.М. Шиян. – К., 1997. – 50 с.

REFERENCES

- [1] Kul'nevich, S.V. Pedagogy: personality in humanistic theories and systems of education / S.V. Kul'nevich, Ye.V. Bondarevskaya. – M.: «Teacher», 1999. – 560 p.
- [2] Pristupa, E.N. Traditions of Ukrainian National Physical Culture / E.N. Pristupa, V.S. Pilat. – L: Troyan, 1991. – 275 p.
- [3] Sushchenko, L.P. Theoretical and methodological principles of training of future specialists in physical education and sport in higher educational institutions: avtoref. dis. dr. ped. sc: spets. 13.00.04 «Theory and Methodology of Professional Education» / L.P. Sushchenko. – K., 2003. – 45 p.
- [4] Timoshenko, O.V. Theoretical and methodological principles of optimization of training teachers of physical training in higher education: avtoref. dis. dr. ped. sc.: spets. 13.00.04 «Theory and Methodology of Professional Education» / O.V. Timoshenko. – K., 2009. – 38 p.
- [5] Shiyan, B.M. Teoretiko-metodichni osnovi pidgotovki vchiteliv fizichnogo vikhovannya v pedagogichnikh navchal'nikh zakladakh: avtoref. dis. na zdobuttya nauk. stupenya doktora ped. nauk: spets. 13.00.04 «Theory and Methodology of Professional Education» / B.M. Shiyan. – K., 1997. – 50 p.

Analysis of the training of future specialists of physical training to animation activities**A.V. Sydoruk, N.V. Makovetska**

Abstract. The article analyzes the basic concept of "training" and "animation activities." Completed review of the scientific literature on the training of future specialists in physical education and sport. Factors relevance of using animation in teaching. The basic qualities that should possess specialist animation activities in the field of physical culture. Showing availability analysis of animation knowledge of the students of the Faculty of Physical Education and definition of its role in the training of future specialists in physical education and sport.

Keywords: *animation activities, training, expert, student*